

انقلابی یقهاری

بعضی از انقلاب‌ها فقط نظام سیاسی را تغییر می‌دهند، اما در نظام اجتماعی دگرگونی مهمی به وجود نمی‌آید. مثل انقلاب آمریکا. در قرن هفده مهاجر نشینان آمریکای شمالی توانستند با مبارزه مردمی به سلطه انگلستان پایان دهند. نمونه دیگر، انقلاب مشروطیت ایران است که بین سال‌های ۱۳۲۳، ۱۳۲۷ ه. ق به وقوع پیوست. این انقلاب موجب شد که نظام سلطنت مطلقه از میان برداشته شود و نظام سلطنت مشروطه جانشین آن شود.

برخی از انقلاب‌ها علاوه بر تغییر نظام سیاسی، موجب تغییر در نظام اجتماعی هم می‌شود. برای مثال، انتقال سال ۱۹۱۷ م. روسیه موجب براندازی رژیم تزارها شد و علاوه بر آن، دگرگونی‌های مهمی در نظام اجتماعی به وجود آمد.

انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ ه. ش به رهبری امام خمینی (ره) علاوه بر این که نظام جمهوری را جانشین نظام سلطنتی کرد، نظام اجتماعی و اقتصادی جدیدی را بر اساس مانی دینی به وجود آورد.

انقلاب دگرگونی بنیادی و عمیقی است که نظام سیاسی یک کشور را از میان بر می‌دارد و نظام جدیدی را جانشین آن می‌کند. این دگرگونی را انقلاب سیاسی می‌گویند. انقلاب سیاسی معمولاً با مبارزه مسلحانه، خشونت و خون ریزی همراه است. ولی بدون خشونت هم ممکن است اتفاق بیفتد.

روزشمار انقلاب

سه شنبه ۲۶ دی ۵۷

... شاه رفت. این جمله کوتاه عنوان درشت روزنامه‌ها بود. بختیار که نخست وزیر شد، از ایران و سایر کشورها به سراغ امام خمینی رفتند و گفتند: به رفتن شاه راضی می‌شوید، زیرا آمریکا و ارتش را نمی‌شود شکست داد...

اما جواب دندان شکن امام سکوت را بر لب‌ها نشانده، شما به مردم کاری نداشته باشید. آنان جمهوری اسلامی را می‌خواهند. ارتش از خودمان است، به آمریکا هم مربوط نیست. شاه رفتنی است. ریشه رژیم شاهنشاهی را باید قطع و مردم را آزاد کرد.

را باز کرد.

● چهارشنبه ۱۱ بهمن ۱۳۵۷

صبح فردا امام در تهران است. مردم از جای جای ایران خود را به تهران می‌رسانند تا پس از ۱۵ سال امام خمینی را ببینند. تهران یازده بهمن دیدنی بود شور و شوق مردم، شستشوی خیابان‌ها و انتظاری شیرین که در دل مردم جا کرده بود. قرار مردم ساعت ۸/۳۰ صبح در فرودگاه مهر آباد.

● پنج‌شنبه ۱۲ بهمن ۵۷

و بالاخره، انتظارها به سر رسید و پیک شادی بر آسمان فرودگاه مهرآباد نمایان شد. هواپیما بر زمین نشست و قبل از آنکه امام از هواپیما پیاده شود، ۱۵۰ نفر خبرنگار و فیلمبردار خارجی پا بر خاک ایران گذاشتند تا این صحنه‌های به یاد ماندنی را ثبت کنند.

ساعت ۹/۳۰ دقیقه است. آیت الله طالقانی داخل هواپیما می‌شود و به امام خوش آمد می‌گوید. سرانجام، چشم مردم به جمال مرد خدایی و آن رهبر مذهبی روشن می‌شوند و فریاد الله اکبر خمینی رهبر سراسر فرودگاه را پر می‌کند.

آن روز امام در امواج پر تلاطم و عظیم جمعیت به

این خبر پس از آن که در روزنامه‌ها چاپ شد، دهان به دهان گشت. آمدن امام به ایران یعنی از بین رفتن دولت بختیار. در این روز بود که دو هزار و هشتصد نفر از درجه داران پایگاه شاه‌رخی دست به اعتصاب غذا زدند و با این اقدام، پیوند ارتش را با ملت اعلام کردند. مردم هم در خیابان‌ها این شعار را سر دادند:

ارتش برادر ماست

خمینی رهبر ماست

● پنج‌شنبه ۵ بهمن ۱۳۵۷

در میان این خبرهای امیدوار کننده، خبر جدیدی خشم مردم را برانگیخت. بختیار فرودگاه مهر آباد را می‌بندد. او که احساس خطر کرده بود، دستور داد تمام فرودگاه‌های ایران برای سه روز بسته شود. اما مردم خشمشان را این گونه اعلام کردند:

وای به حالت بختیار، اگر خمینی دیر بیاد

● یک‌شنبه ۸ بهمن ۱۳۵۷

مسجد دانشگاه تهران جایی بود که تعداد زیادی از روحانیون در اعتراض به اقدام بختیار تحصن کرده بودند. دامنه تظاهرات مردم هم بالا گرفت و بختیار که چاره‌ای جز قبول شکست نداشت، سرانجام فرودگاه‌ها

سرانجام، شاه که جای خود را در ایران تنگ می‌دید، از کشور خارج شد. ساعت ۸/۱۳ بود که شاه و نوکرانش تهران را به مقصد مصر ترک کردند. این خبر خوشحال کننده، مردم را به خیابان کشاند و شادی همه جا را فرا گرفت.

● جمعه ۲۹ دی ۵۷

اربعین امام حسین (ع) است. همه جا سرشار از مردمی است که خیابان‌ها را لیریز از شعار بر علیه رژیم ستمشاهی کرده بودند:

کابینه بختیار یک حيله جديد است

برنامه خمینی برچیدن یزید است

استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی

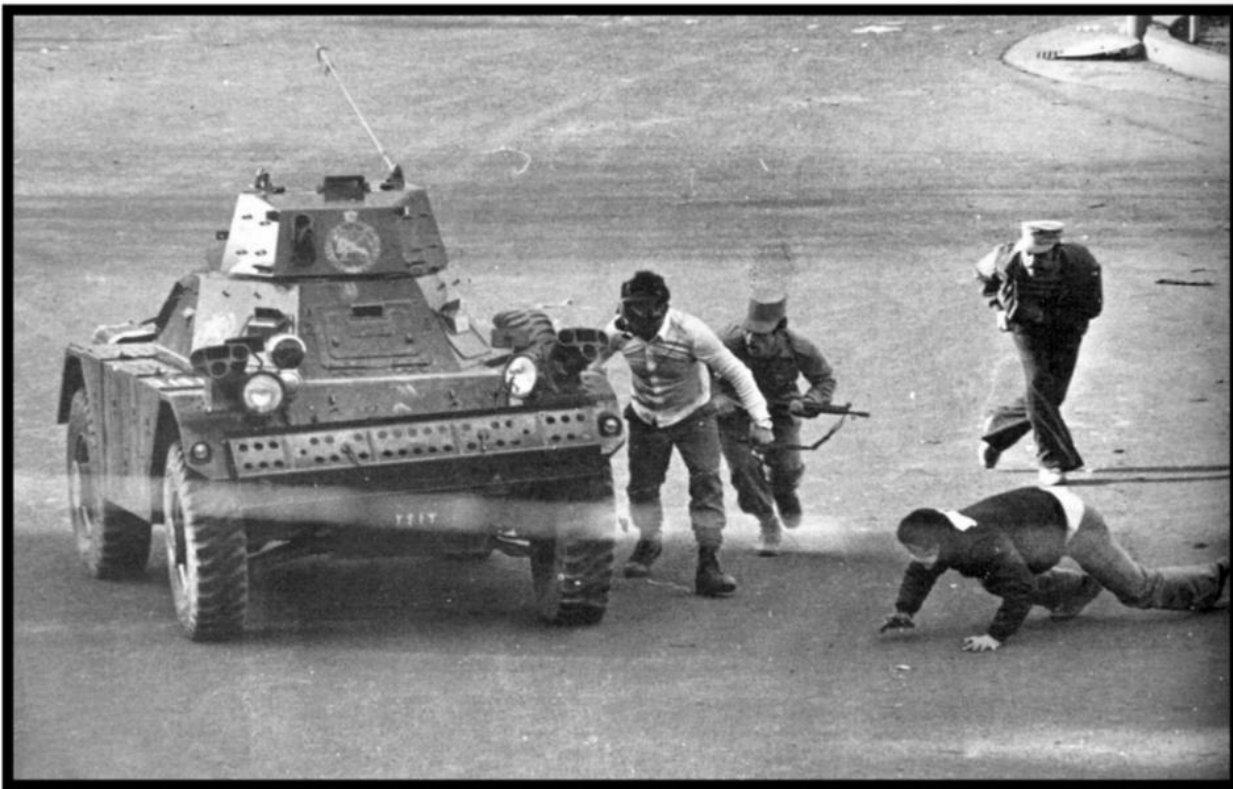
حزب فقط حزب الله

رهبر فقط روح الله

مردم با این شعارها به بختیار فهماندند که دولت او غیر قانونی است. امام خمینی به شورای انقلاب مأموریت داد تا انقلاب را هدایت کند. بختیار با شنیدن این خبر، سر شکسته از گذشته شد و دولت به اصطلاح ملی او نتوانست راه به جایی ببرد.

● یک‌شنبه اول بهمن ۱۳۵۷

امام خمینی، جمعه در تهران نماز می‌خواند.

بهشت زهرا رفت. این در حالی بود که، طول جمعیت از فرودگاه تا بهشت زهرا ۳۰ کیلومتر می‌رسد. حدود ۴/۵ میلیون نفر در این مسیر، بزرگ‌ترین استقبال تاریخ را رقم زدند.

بهشت زهرا بود و شور و شوق مردم و کلام گوهریار امام که در فضای دل‌انگیز بهشت زهرا طنین انداز شده بود: ما فقط قدم اول پیروزی را برداشتیم و دولت اگر تسلیم ملت نشود، ملت او را به جای خود خواهد نشانند. تا زنده‌ایم نخواهیم گذاشت هستی ما به کام آمریکا برود. من به پشتیبانی ملت، توی دهن این دولت می‌زنم. کاری نکنید مردم را به جهاد دعوت کنیم.

یکشنبه ۱۵ بهمن ۵۷

در مدرسه علوی، هاشمی رفسنجانی متن حکمی را به امضای امام خمینی خواند که در آن، مهندس مهدی بازرگان مأمور تشکیل دولت موقت انقلابی شد تا اداره مملکت و تغییر نظام را به عهده بگیرد.

دوشنبه ۱۶ بهمن ۵۷

امام خمینی در یک مصاحبه مطبوعاتی با حضور تعداد زیادی از خبرنگاران داخلی و خارجی، مهدی بازرگان را به عنوان نخست وزیر دولت موقت معرفی کردند و حکم نخست وزیری را به وی دادند. این در

حالی بود که، هنوز هم بختیار خیالی خامی در سر داشت و معتقد بود که دولت موقت شوخی است. اما مردم با شنیدن پیام امام در حمایت از دولت موقت به خیابان‌ها ریختند و از دولت موقت استقبال کردند.

چهارشنبه ۱۸ بهمن ۵۷

راهپیمایی میلیونی مردمی در حمایت از دولت موقت شکل گرفت و بختیار را مجبور به این حرف کرد: «من حاضر به همکاری با طرفداران آیت الله خمینی هستم.»

پنج‌شنبه ۱۹ بهمن ۵۷

تعداد زیادی از همافران و پرسنل نیروی هوایی به منزل امام رفتند و همبستگی خود را با ملت ایران اعلام کردند.

جمعه ۲۰ بهمن ۵۷

ساعت ۲۱ مردم در حمایت از پرسنل نیروی هوایی به خیابان‌ها ریختند، این در حالی بود که منع رفت و آمد شبانه از سوی بختیار اعلام شده بود. اعتصاب در تلویزیون هم ادامه پیدا کرد. جنگ خیابانی بین نیروهای گارد شاهنشاهی و یا همان فرار نیروی هوایی از ساعت ۲ صبح شروع شد. به این ترتیب، افراد نیروی هوایی به مردم انقلاب پیوستند.

شنبه ۲۱ بهمن ۵۷

جنگ خیابانی به اوج خود رسید. شهر غرق شور و آتش بود. اکثر کلاتری‌ها و مراکز ژاندارمری و قرارگاه‌های ارتش و پلیس به تصرف مردم مسلح در آمد. ساعت ۲ بعد از ظهر، فرمانداری نظامی اعلام کرد که ساعت ۴/۵ منع رفت و آمد آغاز می‌شود. امام با شنیدن این خبر اعلام کرد که این دستور غیر قانونی است و از مردم خواست به خیابان‌ها بریزند و حکومت نظامی را نادیده بگیرند.

یکشنبه ۲۲ بهمن ۵۷

پادگان‌های لویزان و سلطنت آباد در ادامه درگیری‌های خیابانی به دست مردم افتاد. عصر همان روز رادیو و تلویزیون هم به تصرف در آمد. بختیار فراری شد و تعداد زیادی از خائنان به دست مردم دستگیر شدند. با دستگیری افرادی مثل ارتشبد نصیری (رئیس ساواک) رضا ناجی (فرماندار نظامی) سپهبد رحیمی و تعداد زیادی از شکنجه گران ساواک، بقایای حکومت پهلوی از هم پاشید و سرانجام، خورشید انقلاب در ۲۲ بهمن سال ۱۳۵۷ طلوع کرد.